

Judikatūras krājums

Lieta C-553/15

**Undis Servizi Srl
pret
Comune di Sulmona**

(*Consiglio di Stato* lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Publiski pakalpojumu līgumi – Līguma slēgšanas tiesību piešķiršana, neuzsākot iepirkuma procedūru – Tā sauktā “in house” piešķiršana – Nosacījumi – Līdzīga kontrole – Lielākās darbības daļas veikšana – Izraudzītā valsts kapitāla sabiedrība, kas pieder vairākām pašvaldībām – Darbība, kas tiek veikta arī tādu pašvaldību labā, kurām nav kapitāldaļu – Darbība, kuru liek veikt valsts iestāde, kam nav kapitāldaļu

Kopsavilkums – Tiesas (ceturtā palāta) 2016. gada 8. decembra spriedums

- Prejudiciāli jautājumi – Pieņemamība – Nepieciešamība sniegt Tiesai pietiekamus precizējumus par faktiskajiem apstākļiem un tiesisko regulējumu – Pienākuma apjoms publiskā iepirkuma jomā*
(*LES* 49., 56. un 267. pants; *Tiesas Reglamenta* 94. pants)
- Tiesību aktu tuvināšana – Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūras – Direktīva 2004/18 – Piemērošanas joma – Publiskā iepirkuma līgumi, kuri ir tā sauktās “in house” piešķiršanas priekšmets – Izslēgšana – Nosacījumi – Darbības, kuras izraudzītais uzņēmums galvenokārt veic līgumslēdzēja iestādes labā – Vērtēšanas kritēriji*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas* 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts)
- Tiesību aktu tuvināšana – Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūras – Direktīva 2004/18 – Piemērošanas joma – Publiskā iepirkuma līgumi, kuri ir tā sauktās “in house” piešķiršanas priekšmets – Izslēgšana – Nosacījumi – Darbības, kuras izraudzītais uzņēmums galvenokārt veic līgumslēdzēja iestādes labā – To darbību ņemšana vērā, kuras tika veiktas pašvaldību, kurām nav kapitāldaļu šajā uzņēmumā, labā – Izslēgšana*
(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas* 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts)
- Tiesību aktu tuvināšana – Būvdarbu, piegādes un pakalpojumu publiskā iepirkuma procedūras – Direktīva 2004/18 – Piemērošanas joma – Publiskā iepirkuma līgumi, kuri ir tā sauktās “in house” piešķiršanas priekšmets – Izslēgšana – Nosacījumi – Darbības, kuras izraudzītais uzņēmums galvenokārt veic līgumslēdzēja iestādes labā – Darbība, kas veikta pašvaldību, kurām ir kapitāldaļas šajā uzņēmumā un kuras pār to īsteno līdzīgu kontroli, labā – To darbību ņemšana vērā, kas īstenošanas, pirms kontrole ir stājusies spēkā*

(*Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas* 2004/18 1. panta 2. punkta a) apakšpunkts)

1. Skat. nolēmuma tekstu.

(skat. 24. un 25. punktu)

2. Ikviens izņēmums no pienākuma piemērot atbilstošajās direktīvās paredzētos noteikumus par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām ir interpretējams šauri. Izņēmumu attiecībā uz tā saukto “in house” līguma slēgšanas tiesību piešķiršanu atzīšanu pamato īpaša iekšējā saikne, kas šādā gadījumā pastāv starp līgumslēdzēju iestādi un izraudzīto uzņēmumu, pat ja pēdējais minētais ir no pirmā minētā juridiski nošķirta vienība. Šādos gadījumos var uzskatīt, ka līgumslēdzēja iestāde faktiski izmanto pati savus līdzekļus un ka izraudzītais uzņēmums gandrīz vai veido daļu no tās iekšējiem dienestiem.

Lai šo nosacījumu varētu piemērot, ne tikai līgumslēdzējai iestādei izraudzītais uzņēmums ir jākontrolē tāpat, kā tā kontrolē savus dienestus, bet arī ir nepieciešams, lai šis uzņēmums lielāko darbības daļu veiktu līgumslēdzējas iestādes vai līgumslēdzēju iestāžu, kam tas pieder, labā. Tādēļ ir nepieciešams, lai izraudzītā uzņēmuma darbība galvenokārt tiktu veltīta pašvaldībai vai pašvaldībām, kurām tas pieder, un jebkādai citai darbībai var būt tikai maznozīmīgs raksturs. Lai izvērtētu, vai šis ir tāds gadījums, kompetentajai tiesai ir jāņem vērā visi lietas apstākļi – kā kvalitatīvie, tā arī kvantitatīvie. Šajā ziņā atbilstošais apgrozījums ir tas, ko šis uzņēmums ir guvis saistībā ar šīs kontrolējošās iestādes vai iestāžu pieņemtajiem lēmumiem par publisko līgumu piešķiršanu.

(skat. 28.–32. punktu)

3. Piemērojot Tiesas judikatūru saistībā ar tā saukto “in house” tiešo publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību, lai noteiktu, vai izraudzītais uzņēmums lielāko darbības daļu veic līgumslēdzējas iestādes, proti, pašvaldību, kurām tajā ir kapitāldaļas un kuras to kontrolē, labā, šajā darbībā nav jāiekļauj darbība, kuru šim uzņēmumam liek veikt valsts iestāde, kurai tajā nav kapitāldaļu, par labu pašvaldībām, kurām arī nav kapitāldaļu minētajā uzņēmumā un kuras to nekādi nekontrolē, un šī pēdējā minētā darbība ir jāuzskata par tādu, kas veikta trešo personu labā.

Prasības, ka attiecīgajai personai lielākā darbības daļa ir jāveic tās iestādes vai iestāžu, kuras ir tās kapitāldaļu turētājas, labā, mērķis it īpaši ir nodrošināt, lai Direktīva 2004/18 par to, kā koordinēt būvdarbu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu, piegādes valsts [publiskā iepirkuma] līgumu un pakalpojumu valsts [publiskā iepirkuma] līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru, būtu piemērojama arī tajos gadījumos, kad uzņēmums, kuru kontrolē viena vai vairākas iestādes, darbojas tirgū un ir konkurētspējīgs ar citiem uzņēmumiem. Faktiski nav teikts, ka uzņēmumam tiktu liegta rīcības brīvība tikai tādēļ, ka lēmumus, kuri to skar, kontrolē pašvaldība vai pašvaldības, kurām pieder tā kapitāldaļas, ja vien šis uzņēmums joprojām var veikt būtisku daļu savas saimnieciskās darbības ar citiem tirgus dalībniekiem. Turpretī, ja šī uzņēmuma pakalpojumi būtībā ir orientēti tikai uz šo vienu pašvaldību vai pašvaldībām, šķiet attaisnojami, ka šim uzņēmumam nepiemēro Direktīvā 2004/18 noteiktos ierobežojumus, jo tos piemērot prasā nepieciešamība saglabāt konkurenci, kas vairs nav attiecināms uz šo gadījumu.

No tā izriet, ka ikviena izraudzītā uzņēmuma darbība, kas tiek veikta tādu personu labā, kurām nav kapitāldaļu šajā uzņēmumā, proti, tādu personu labā, kuras šo uzņēmumu nekādi nekontrolē, pat, ja tās ir valsts iestādes, ir jāuzskata par tādu, kas veikta trešo personu labā.

(skat. 33., 34. un 38. punktu un rezolutīvās daļas 1) punktu)

4. Attiecībā uz izņēmumu no pienākuma piemērot noteikumus par publiskā iepirkuma līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūrām tā sauktajām “in house” piešķiršanām, lai noteiktu, vai izraudzītais uzņēmums lielāko darbības daļu veic to pašvaldību labā, kurām tajā ir kapitāldaļas un

kuru kopīgi veiktā kontrole ir tāda pati kā tā, ko tās īsteno pār saviem dienestiem, jāņem vērā visi lietas apstākļi, tostarp arī darbība, kuru šis izraudzītais uzņēmums ir veicis šo pašu pašvaldību labā, pirms šī kopīgā kontrole ir stājusies spēkā.

Lai izvērtētu apstākli par lielākās darbības daļas veikšanu, valsts tiesai ir jāņem vērā visi lietas apstākļi – kā kvalitatīvie, tā arī kvantitatīvie. Šajā ziņā, attiecībā uz izraudzītā uzņēmuma darbībām, kas tika izbeigtas pirms attiecīgā publiskā iepirkuma līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, tās var tikt uzskatītas par norādi uz darbības, kuru minētais uzņēmums vēlas veikt pašvaldību, kurām tajā ir kapitāldaļas, labā pēc tam, kad būs stājusies spēkā tāda pati kontrole, nozīmību.

(skat. 40.–42. punktu un rezolutīvās daļas 2) punktu)